

Boierimea în catagrafia oraşului Bucureşti din 1810—1811

PAUL CERNOVODEANU și IRINA GAVRILĂ

Catagrafia oraşului Bucureşti, întocmită în perioada 1 mai 1810 — august 1811, din inițiativa autorităților militare țariste de ocupație, în timpul războiului ruso-turc din 1806—1812, se păstrează în Arhiva Centrală de Stat — Acte Vechi (T.G.A.D.A.) din Moscova, fondul 68, Administrația militară rusă din Moldova și Țara Românească, în dosare cu numere felurite (20, 557, 1 133, 1 135, 1 136, 1 245, 1 246, 1 248) și a fost semnalată în 1958 de prof. univ. Ion Ionașcu, pe atunci director al Muzeului de istorie a oraşului Bucureşti. La solicitarea sa, catagrafia a fost microfilmată și expediată în țară, rolele aflându-se astăzi în posesia amintitei instituții sub nr. de inventar 95.707. Din inițiativa conducerii Muzeului, în 1964 s-a procedat la traducerea manuscrisă în limba română a textului catagrafiei, operația fiind încredințată slavistei Eugenia Georgescu-Tiștu, în acea perioadă colaboratoare externă a Institutului de istorie „N. Iorga”, care s-a achitat cu multă probitate de această delicată misiune.

Trebuie de la bun început să facem însă o precizare. Așa cum se prezintă astăzi în microfilmele Muzeului de istorie și artă al municipiului Bucureşti, precum și în traducerea cuprinsă în 18 caiete dictando, catagrafia Capitalei din 1810—1811 nu este completă¹. De aceea nu posedăm indicații din ordinul cui anume s-au dat dispozițiile de efectuare a recensământului, nici asupra instrucțiunilor tehnice privind întocmirea lui, modul general de executare și concluziile finale. Cert este faptul că la alcătuirea catagrafiei nu s-a ținut cont de cunoscuta împărțire administrativă a oraşului în 5 plăși, corespunzătoare „boielelor” sau „văpselelor” și existență încă de la 13 noiembrie 1807². De data aceasta capitala a fost *ad-hoc* divizată în șapte despărțăminte polițienești a câte 2 cvartaluri, operațiunile de înregistrare fiind încredințate comisarilor de cvartaluri, iar totalizările — atâtea câte există — revenind comisarilor de despărțământ. În microfilme și traducere lipsesc materialele demo-statistice referitoare la despărțămintele 1 și 2, iar cele privind despărțămintele 3 și 6 sînt incomplete³; posedăm, însă, în întregime, catagrafia nominală a locuitorilor din despărțămintele 4, 5 și 7, cu precizarea însă, că în acest din urmă despărțământ nu sînt indicate mahalalele, deci, o lipsă de unitate, pe ansamblu.

Din examinarea materialului existent rezultă că nu posedăm — cel puțin în microfilme și traducerea studiată — decît aproximativ 2/3 din catagrafia Capitalei întocmită la 1810—1811, iar dificultatea localizării teritoriale a porțiunii recenzate este sporită și prin lipsa de indicare a mahalalelor în unele despărțăminte; totodată, ținem să precizăm, că s-au făcut tabele

¹ Ion Ionașcu, *Date statistice noi despre Bucuresti în anii 1810 — 1811, culese din arhivele Moscovei*, în „Revista Arhivelor”, II (1959), nr. 1, p. 175—191. Autorul nu se referă decît în treacăt la amintita catagrafie, reproducînd doar recensământul clădirilor din București (p. 183—184, anexele 1—2).

² V. A. Urechia, *Istoria românilor*, vol. IX, București, 1897, p. 254.

³ Astfel, pentru despărțământul 3 nu există tabelul centralizator, lipsind probabil în întregime recensământul din cvartalul 1 și o parte din cvartalul 2, iar din despărțământul 6 nu cunoaștem decît situația din cvartalul 2.

centralizatoare numai pentru despărțămintele 4—7. În sfârșit, nu putem răspunde deocamdată la întrebarea dacă microfilmele aflate în posesia muzeului reproduc sau nu în întregime textul catagrafiei bucureștene din 1810—1811, în lipsa oricărei indicații în acest sens; evident, numai cercetări suplimentare în fondul menționat din arhivele sovietice vor fi în măsură să elucideze problema.

După toate aparențele, dregătorii locali ai Agiei și Spătăriei nu par a fi colaborat la întocmirea acestei catagrafii, efectuată doar de comisarii de poliție sau de cvartal ai trupelor de ocupație⁴ ce au întocmit nominal evidența populației din Capitală în limba rusă, precum și recensământul tuturor clădirilor din oraș, dar — acesta din urmă — pe plăși sau boiele. Operațiunile de recenzie au început la 1 mai 1810, în vremea administrației militare din Principate a generalului Nikolai Mihailovici Kamenski, și s-au încheiat în august 1811, când la cirna ei se afla viitorul mareșal Mihail Ilarionovici Kutuzov; de treburile administrative răspundea președintele Divanurilor reunite ale Moldovei și Țării Românești, pe atunci senatorul Vasili Ivanovici Krasno-Miloșevici (numit la 27 martie 1810), secondat de vice-președinții Divanului din Țara Românească, succesiv generalii Christophor Friedrich Engeldardt (până în ianuarie 1811) și Stetter (până în octombrie 1811) și organele locale. De buna rînduială a Capitalei se ocupau în Divan, la data alcătuirii catagrafiei vornicul obștirilor, anume Manolache Lăhovari și vornicul de poliție, adică Scarlat Grădișteanu⁵.

Chiar dacă recensământul locuitorilor din București a fost efectuat de comisarii de poliție ruși, apare, neîndoios, certitudinea că ei au trebuit să fie asistați, măcar spre a le servi ca interpreți, de vătășei și preoții din mahalale, așa cum s-a procedat în 1807 la un recensământ anterior al clădirilor din oraș, înfăptuit de 5 boieri orînduiți pe cele 5 „boiele” sau plăși⁶. Motivația alcătuirii catagrafiei din 1810—1811 de către administrația militară rusă de ocupație n-o cunoaștem, dar, în mod indubitabil, trebuie să fie legată de cvartiruire, mișcarea populației (în special afluența refugiaților sud-dunăreni) și de rațiuni demo-fiscale.

Categoriile de locuitori luate în evidență erau următoarele, în ordinea menționării lor: boieri, preoți, negustori, meșteșugari, „moldoveni” sau „moldo-valahi” (de fapt românii autohtoni constituind marea masă a locuitorilor), apoi țigani (în stare de robie), săraci lipsiți de hrană (rubrică inserînd cerșetori, pauperi, infirmi, văduve scăpătate), arnăuți (în general slujind pe la casele boierești), indivizi fără pașapoarte (inserînd localnici sau alogeni lipsiți de un statut juridic precis) și „sîrbi” (etnicon în care sînt subsumați toți emigranții sud-dunăreni, în special bulgarii); cu toții erau împărțiți după sex. În despărțămintele V și VI apar și alte categorii de alogeni: armeni și evrei. Grecii, albanezii, turcii, puținii germani, ca și un singur italian recenzați sînt menționați însă, numai după profesii. În sfârșit, se menționează (dar după criterii neunitare, variînd de la despărțămînt la despărțămînt) și „supușenia” sau cetățenia locuitorilor: adică valahă, austriacă, franceză, rusă și turcă.

⁴ Vezi anexa I.

⁵ Dionisie Eclesiarhul, *Hronograf (1765—1815)*, ed. D. Bălașa și N. Stoicescu București, 1987, p. 109, 169; V. A. Urechia, *op. cit.*, vol. IX, p. 226, 240, 268—269.

⁶ V. A. Urechia, *op. cit.*, vol. IX, p. 252, 255.

În privința totalizării populației s-au strecurat în catagrafie erori de calcul ale cenзорilor în tabelele centralizatoare, pe care le-am corectat la ordinator. Populația reală surprinsă în acest document — după cum am spus, parvenit nouă doar fragmentar — se cifra doar la 24.412 locuitori, dintre care 21.104 sînt înșirați nominal.

Cu privire la boierime, categorie privilegiată prin excelență și inserată pe primul loc în catagrafie, alcătuită din dregători sau membrii fără ranguri, împreună cu familiile lor, cifrele date de cenזורi pe despărțăminte sînt și ele eronate⁷, păcătuiind prin micșorare. De categoria boierilor se mai leagă și alte două din recensămîntul analizat și anume aceea a arnăuților, întilniți îndeosebi în slujba caselor boierești, precum și a țiganilor robi, deși în parte aceștia erau stăpîniți și de mănăstirile din oraș sau de negustori avuți. În despărțămîntul III — figurînd parțial în catagrafie și menționînd fragmentar cvartalul 1 și doar patru mahalale din cvartelul 2 anume: Sf. Visarion, Popa Dirvaș, Precupeții Noi și Ceauș David din plasa Podul Mogoșoaiei sau „boiaua” de albastru — fără nici un total centralizator — locuiau, după calculele noastre, 198 boieri de ambele sexe (109 bărbați și 89 femei)⁸, deserviți doar de 2 (!) arnăuți și 93 robi țigani. În despărțămîntul IV, care prin mahalalele Silivestru și Precupeții Vechi din cvartalul 1 acoperea aceeași „boia” de albastru, iar prin mahalalele Pantelimon și Iancului din același cvartal, ca și prin mahalalele Oborul Vechi, Popa Nan, Delea Veche și Delea Nouă se întindea și în plasa Tîrgului de Afară sau „boiaua” de galben, întilnim puțini boieri, doar 21 (12 bărbați și 9 femei) în slujba cărora — printr-o simplă coincidență — se afla un număr identic de robi țigani.

Despărțămîntul V, prin mahalalele Sf. Gheorghe Vechi, Stelea (din cvartalul 1) și Răzvan (din cvartalul 2), se suprapunea plășii Tîrgului din Lăuntru („boiaua” de roșu), iar prin mahalalele Sf. Vineri, Udricani, Olteni, Ceauș Radu, Lucaci și Vergu (din cvartalul 1), Negustori, Sfinților, Olari, Popa Rusu, Popa Soare, Sf. Ștefan, Hagiului și Mîntuleasa (din cvartalul 2), plasei Tîrgului de Afară; localizarea mahalalei Ceauș Dinu — de mult dispărută — nu ne este cunoscută. În despărțămîntul V locuiau 529 boieri (267 bărbați și 262 femei), dar numărul robilor țigani rămîne totuși destul de scăzut: 314 indivizi de ambe sexe, iar arnăuții sînt foarte puțini doar 20. Aceasta, deoarece și boierii înregistrați aparțineau treptelor IV — V, avînd în general o gospodărie modestă.

În despărțămîntul VI, unde nu sînt menționate decît mahalalele Staicului, Foișor, Apostol și Dobroteasa din cvartalul 2, acoperînd — parțial — plasa Broșteni (sau „boiaua” de negru), sînt întilniți 214 boieri (cite 107 de fiecare sex), în slujba cărora se aflau 93 de arnăuți și 249 robi țigani, bărbați și femei. În sfîrșit, în despărțămîntul VII, unde nu sînt indicate mahalalele, dar trăia protipendada din „boialele” roșie și verde (plasa Gorgani), sînt recenzați 140 boieri (75 bărbați și 65 femei), în slujba cărora se aflau 37 arnăuți și 558 robi țigani de ambe sexe (în parte stăpîniți și de Mitropolie).

⁷ Vezi anexa II. La totalul de 867 membri ai boierimii (434 bărbați și 433 femei) din despărțămintele IV—VII, dacă se mai adaugă și cei necalculați din despărțămîntul III (198 indivizi de ambe sexe), rezultă doar cifra de 1065 indivizi (543 bărbați și 522 femei) pe întreg fragmentul recenzat din București.

⁸ Vezi anexa III.

Așadar, pe ansamblul fragmentului recențat din Capitală se pot număra 1 102 membri ai boierimii (570 bărbați și 532 femei), reprezentând apreciablea cifră de 4,51% din totalul populației, calculată la 24.412 locuitori.

Recențenții au inserat în catagrafie numele a 71 familii boierești, dar în majoritatea cazurilor, reprezentanții acestei clase sînt menționați doar cu prenumele însoțit de dregătoria respectivă, fenomenul fiind caracteristic mai ales pentru boiernașii de treaptă mică. Catagrafierea boierimii nu s-a făcut însă fără erori, nu numai de calcul, din partea cenzorilor. Astfel, au fost trecuți în rîndul acestei categorii privilegiate Marina Tipografoaia, văduva unui Nicolae Tipografu, cu familia ei din mahalaua Sf. Vineri⁹, două familii de greci obscuri (Kuțovski din mahalaua Negustori și Stavru din mahalaua Olari)¹⁰, un Hagi Drăghici cu copiii săi, tot din mahalaua Olari¹¹, un Nicolae stegar cu familia din mahalaua Popa Rusu¹², un oarecare Manoli Stan cu ai săi din mahalaua Sf. Ștefan¹³, stegarul Spătăriei Vasile Emeră, de fapt Amira, din mahalaua Mintuleasa cu familia¹⁴, un Ioniță abagiu cu mamă, soție și copii, ca și un Ioniță Nicolau cu soția din aceeași mahala¹⁵ și chiar medicul grec Panaiotache Nicolau sau Panait Nicolaide, trăind cu familia sa în cvartalul 2, despărțămîntul VII¹⁶. Tot în rîndul boierimii sînt trecuți, în mod abuziv, membrii familiei armeanului Petru Serafim din mahalaua Stelea¹⁷, fost dragoman al ambasadei franceze de la Constantinopol, numărînd 5 bărbați și 2 femei, avînd supușenia franceză, și un polcovnic Gheorghe Arapov cu soția Arghira, sudii ruși din cvartalul 1, despărțămîntul III¹⁸. În schimb, slugerul Pantazi din mahalaua Silivestru cu soția Safta și fiicele Zița, Sofia și Maria sînt trecuți la rubrica meștășugari¹⁹.

În ceea ce privește dregătoriile menționate în catagrafie, ele aparțin, în număr destul de restrîns, protipendadei, întîlnind un fiu de domn (beizadea), o văduvă de mare ban, doi mari vornici, cite un mare vornic „al treilea” și „al patrulea”, o văduvă de vel vornic al obștirilor, precum și doi mari vistiieri; apoi boieri de treapta a II-a: cluceri, căminari, paharnici și stolnici; de treapta a III-a: serdari, medelniceri, slugeri, pitari, șetrari, armași, cămărași, mari vameși; în cele din urmă boierii de treptele IV și V,

⁹ T.G.A.D.A., fond 69, dosar 1246, f. 29v.—30. La 20 septembrie 1831, această Marina, Maria sau Măriuța solicita indemnizație pentru scutulnicii, sub motivul că soțul ei fusese trei-logofăt, dar cererea îi este respinsă pentru faptul că nu era boieroaică de rang. (Arh. St. Filiala municipiului București, fond Primăria municipiului București, dosar 12/1831, f. 29).

¹⁰ T.G.A.D.A., fond 69, dosar 1348, f. 3v.—4, 17v.—18.

¹¹ Ibidem, f. 17v.—18.

¹² Ibidem, f. 20v.—21.

¹³ Ibidem, f. 52v.—53.

¹⁴ Ibidem, f. 67v.—68. Acest mic dregător din cînurile ostășești, ajuns mai tîrziu „bătrîn, beteag și foarte sărac”, solicita, la 12 februarie 1836, administrației țării o pensie. (*Analele parlamentare ale României*, vol. VII, 1835—1836, București, 1895, p. 276—277). Pensia i-a fost acordată, încasînd, în 1842—1843, cite 30 lei lunar (*Ibidem*, vol. XII, 1841—1842, București, 1900, p. 371; vol. XIII, partea I-a, 1844, București, 1902, p. 357).

¹⁵ T.G.A.D.A., fond 69, dosar 1348, f. 70v.—72.

¹⁶ Ibidem, dosar 1135, partea a II-a, f. 1v.—2. Asupra acestui medic vezi P. I. Cerovodeanu și N. Vătămanu, *Date documentare privind starea sanitară a orașului București între anii 1810—1812*, în *Momente din trecutul medicinei. Studii, note și documente*, București, 1983, p. 222.

¹⁷ T.G.A.D.A., fond 69, dosar 1246, f. 15v.—16.

¹⁸ Ibidem, dosar 1133, f. 14v.—15.

¹⁹ Ibidem, dosar 1245, f. 8v.—9.

alcătuind boiernășimea masiv reprezentată în acest recensământ: baș-ceași, vtori-logofeți, vtori-vistieri și ispravnici; în sfârșit numeroși treti-logofeți, treti-vistieri, treti-postelnici, treti-armași, treti-portari, polcovnici, ceași, zapcii de Divan, vâtafi de Divan, vameși, sameși, căpitani ²⁰.

Numeroși boieri, în special cei de treptele I — III, dispuneau de mai multe case în oraș (uneori pînă la 5, ca de pildă Anica Năsturel-Herăscu din mahalaua Sf. Vineri) ²¹, dintre care doar una era folosită ca locuință personală, celelalte — situate cîteodată în mahalale diferite — fiind închiriate, asigurîndu-și astfel o sursă de venituri suplimentară. Majoritatea boierilor dispuneau de case proprii, doar un număr redus locuind cu chirie. Astfel, 233 boieri (180 bărbați și 53 femei) erau proprietari de case și doar 33 capi de familie (27 bărbați și 6 femei) erau chiriași. Din cei 233 de boieri proprietari, se întîlnesc în catagrafie 58 (46 bărbați și 12 femei), menționați numai ca stăpîni de case închiriate, alți 142 (108 bărbați și 34 femei) locuind cu familiile lor în casele proprii, 25 (20 bărbați și 5 femei) trăind în casele lor cu familia, dar avînd și chiriași și, în sfârșit, 8 (6 bărbați și 2 femei), dispunînd de locuințe personale cu familia, dar și cu colocatari chiriași și posedînd o altă sau mai multe case date cu chirie ²².

După cum am mai amintit, catagrafia menționează 71 de familii boierești și alte 5 cu nume incerte ²³, care fie sînt prea astropiate pentru a fi corect identificate, fie nu aparțin de fapt acestei categorii sociale. Familiile amintite sînt următoarele:

Rangul	Dregătoria	Numele	Calitatea	Locuința
I	beizadea	Ghica	proprietar	desp. VII, cv. 1
	mare ban	Racoviță	"	desp. VII, cv. 2
	mare vornic	Bălăceanu	"	desp. VII, cv. 1
	mare vornic	Brâncoveanu	"	mah. Sf. Visarion (desp. III, cv. 2); mah. Precupeții noi (idem); desp. VII, cv. 1
	mare vornic	Fălcoiauu	"	desp. III, cv. 1; desp. 7, cv. 1
	mare vornic	Golescu	"	desp. VII, cv. 1
	mare vornic	Samurcaș	"	desp. VII, cv. 1
	mare vornic	Giani	"	desp. VII, cv. 1
	al treilea	Ritoridi	"	desp. III, cv. 1
	mare vornic			
	al patrulea	Filipescu	"	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
	mare vistier			

²⁰ Vezi anexa IV.

²¹ T.G.A.D.A., fond 69, dosar 1246, f. 33v.—36.

²² Vezi anexa V.

²³ Cum sînt: „Borzoian” (poate Birzeanu, Borzeanu?) — casa nr. 1511, mahalaua Mintuleasa, despărțămîntul V, cvartalul 2 (T.G.A.D.A., fond 69, dosar 1348, f. 72v.—73); „Cireanca” (poate din familia Cioran, Cireanu, Cireșanu?) — casa nr. 237, despărțămîntul VII, cvartalul 1 (ibidem, dosar 1135, partea I-a, f. 12v.—14); „Haroro” — casa nr. 739, despărțămîntul VII, cvartalul 2 (ibidem, dosar 1135, partea a II-a, f. 7v.—8); „Lăptoaica” (de la Lapati?) — casa nr. 199, mahalaua Popa Dirvaș (ibidem, f. 66v.—67); „Priiariasa” (poate pităreasa?) — casa nr. 186, mahalaua Olteni, despărțămîntul V, cvartalul 1 (ibidem, dosar 1246, f. 53v.—54).

	mare vistier	Varlaam	„	desp. VII, cv. 1
	mare vistier	Văcărescu	„	desp. III, cv. 1
II	clucer	Burchi	proprietar	desp. III, cv. 1
	clucer	Cantacuzino	„	desp. VII, cv. 2
	clucer	Crețulescu	„	desp. VII, cv. 1
	clucer	Dona (Cojescu)	„	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
	clucer	Facă	„	desp. III, cv. 1; mah. Staicului (desp. 6, cv. 2).
	clucer	Trăsnea <Greceanu>	„	desp. III, cv. 2 mah. Sf. Visarion
	căminar	Otetelișanu	„	desp. III, cv. 1
	paharnic	Comăneanu	„	desp. VII, cv. 1
	paharnic	Deșliu	„	desp. III, cv. 1; mah. Sf. Gheorghe Vechi (desp. V, cv. 1)
	paharnic	Grădișteanu	„	desp. III, cv. 1
	paharnic	Herăscu	„	mah. Sf. Vineri (desp. V, cv. 1)
	paharnic	<Năsturel>	„	mah. Mintuleasa (desp. V, cv. 2); mah. Staicului (desp. VI, cv. 2)
	paharnic	Manuc Mirzian	„	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
	paharnic	Neculescu	„	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 1)
	stolnic	Breslea <Băbeanu>	„	desp. III, cv. 1
	stolnic	Niculescu	„	mah. Sf. Vineri (desp. V, cv. 1)
	stolnic	Rîfoveanu	„	mah. Sf. Visarion (desp. III, cv. 2)
III	serdar	Căplescu	proprietar	desp. III, cv. 1
	serdar	Cernovodeanu	„	desp. III, cv. 1
	serdar	Ștefănescu	„	desp. VII, cv. 1
	medelnicer	Lămotescu	„	mah. Mintuleasa (desp. V, cv. 2)
	„	Tătăranu	„	mah. Vergului (desp. V, cv. 1)
	sluger	Borănescu	„	mah. Mintuleasa (desp. V, cv. 2); desp. VII, cv. 2
	„	Butculescu	„	desp. III, cv. 1
	„	Dragodan	„	mah. Olteni (desp. V, cv. 1)
	sluger	Paladi	„	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
	pitar	Lipănescu	„	desp. III, cv. 1
	„	Vlasto	„	desp. VII, cv. 2
	șetrar	Slătineanu	„	desp. III, cv. 1
IV	vtori-logofăt	Haftă	proprietar	mah. Răzvan (desp. V, cv. 2)
	„	Lehliu	„	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
V	treti-logofăt	Ranet	proprietar	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
	„	Răducănu	„	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)

„	Tipografu	„	mah. Sf. Vineri (desp. V, cv. 1)
„	Zaroianu	„	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
treți-vistier	Carabulea	„	mah. Mintuleasa (desp. V, cv. 2)
„	Zarafu	chiriaș	mah. Sf. Vineri (desp. V, cv. 2)
polcovnic	Arapu	„	desp. III, cv. 1
polcovnic	Boșan	proprietar	mah. Mintuleasa (desp. V, cv. 2)
ceauș spătăresc	Scordoc	„	mah. Udricani (desp. V, cv. 1)
vătaf de Divan	Caramanliu	„	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
„	Tocilescu	„	mah. Mintuleasa (desp. V, cv. 2)
vameș	Lambru	„	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)

Alte nume de familie boierești întâlnite în catagrafie nu sînt însoțite însă de dregătoria corespunzătoare a celor recenzați, fie în viață sau decedați ca urmași, identitatea lor fiind vag menționată doar cu apelativul de: „boier”, „proprietar”, „casa boierului” sau „boieroaica”, „văduva” ori „cucoana”. În această largă categorie intră familiile:

Rangul Dregătoria	Numele	Calitatea	Locuința
(stabilit cu probabilitate)	fără specificare		
IV	Amărăscu	proprietar	desp. III, cv. 1
III	Bărcănescu	proprietar	desp. VII, cv. 1
III	Bobescu	chiriaș	mah. Lucaci (desp. V, cv. 1)
V	Brașovan	proprietar	mah. Sf. Gheorghe Vechi (desp. V, cv. 1)
III	Brătășanu	„	mah. Sf. Vineri (desp. V, cv. 1)
III	Colceag	„	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
II	Cornescu		—
II	< Greceanu >	menține	
II	Drăgănescu	proprietar	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
II	< Știrbei >		
II	Drugănescu	chiriaș	desp. III, cv. 1
V	Eschistambol	proprietar	mah. Sf. Gheorghe Vechi (desp. V, cv. 1)
II	Fărcășanu	„	desp. VII, cv. 1
III	Gazotti	chiriaș	mah. Stelea (desp. V, cv. 1)
V	Găisan	proprietar	mah. Sf. Gheorghe Vechi (desp. V, cv. 1)
II	Greceanu	„	mah. Sfinților (desp. V, cv. 2)
III	Hallepliu	chiriaș	mah. Olteni (desp. V, cv. 1)

Rangul Dregătoria	Numele	Calitatea	Locuința
(stabilit cu probabilitate) fără specificare			
IV	Lapati	proprietar	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
III	Lăcusteanu	„	mag. Sf. Vineri (desp. V, cv. 1)
III	Măinescu	„	mah. Popa Rusu (desp. V, cv. 2)
II	Merișanu	„	mah. Vergului (desp. V, cv. 1)
V	Mora	„	mah. Mintuleasa (desp. V, cv. 2)
V	Papazoglu	„	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
II	Prejbeanu	„	mah. Popa Dirvaș (desp. III, cv. 2)
III	Rătescu	„	mah. Stelea (desp. V, cv. 1)
V	Stănescu	chiriaș	desp. VII, cv. 1
III	Voinescu	„	mah. Lucaci (desp. V, cv. 1)

Persoanele cu rangul cel mai înalt întâlnite în catagrafie sînt beizadea Grigore Ghica, fiul lui Alexandru Scarlat Ghica, domn al Țării Românești (1766—1768), trăind cu fiii săi Alexandru și Scarlat, un dascăl, o lucrătoare și 22 robi țigani în casa nr. 462 din despărțămîntul VII, cvartarul 1²⁴ și respectiv Smaranda Racoviță, născută Rosetti, văduva marelui ban Dumitrașco Racoviță (1740—1810), trăind în casa din despărțămîntul VII cvartarul 2 cu fiii ei, anume Dimitrie (1781—1835), însurat cu Sevastița (în alte izvoare apare Maria Ghica) și Mihail (1783—1857), căsătorit cu Anica Goleșcu și avînd ca fiu pe Alecu; în slujba lor se aflau 36 lucrători de ambe sexe²⁵.

În ordinea importanței urma marelui vornic Grigore Brâncoveanu (1771—1832), locuind în despărțămîntul VII cvartarul 1, dar lipsind din București, în casele sale șezînd doar 3 slujitori (vătafi, chelari), un grădinar sudit austriac cu 5 ajutoare și 22 robi țigani²⁶; alte case brîncovenesti din București, închiriate sau locuite de personal domestic se mai aflau în mahalalele Visarion și Precupeții Noi din despărțămîntul III, cvartarul 2²⁷; catagrafia menționa apoi pe Constantin Bălăceanu (1764—1831), a fost caimacam al Țării Românești (1807), membru al Întiului Divan, locuind în casele proprii de pe Podul Beilicului în mahalaua Sf. Spiridon Nou (despărțămîntul VII, cvartarul 1) împreună cu cei patru fii ai săi (Ștefan, Constantin, Iancu și Grigore), dascălul lor Ion Molida, un conte francez „Camury” cu soția sa Anne și un numeros personal: 20 slujitori (printre care și un grădinar) și 25 robi țigani (bucătari, croitori, vizitii, zidari)²⁸; în vecinătate, la casa cu nr. 341 din același despărțămînt VII, cvartarul 1, se afla cunoscutul boier Radu Goleșcu (1746—1818), mare vornic, cu fiul

²⁴ Ibidem, dosar 1135, partea I-a, f. 20—21v.

²⁵ Ibidem, dosar 1135, partea a II-a f. 11v.—13. Vezi și General M. Racoviță-Cehan; *Familia Racoviță-Cehan*, București, 1940, p. 50—52.

²⁶ T.G.A.D.A., fond 69, dosar 1135, partea I-a, f. 21v.—23.

²⁷ Ibidem, dosar 1133, f. 36v.—37; dosar 1137, f. 101v.—102.

²⁸ Ibidem, dosar 1135, partea I-a, f. 10v.—13.

Iordache, soția Mărioara (născută Bălăceanu) și fiul lor Tache (Dimitrie), deserviți de 13 slujitori și 9 robi țigani²⁹. În sfârșit, în despărțământul III, cvartalul 1, în casa de la nr. 3, locuia Smaranda, văduva lui Matei Fălcoianu, vel vornic al obștirilor cu fiica Victoria, 35 slujitori și 4 slujnice cu familiile lor, fiind deservite de două familii de robi țigani ai boieroaicei Cornescu și avînd drept chiriași un bărbier și doi negustori evrei³⁰.

În rîndul marilor vistieri, adînc implicați în viața politică a vremii, catagrafia enumeră mai întîi pe Constantin Samurcaș, membru al Întîiului Divan și „Comité” al Principatului muntean, aflat în strînse legături cu vîrfurile administrației ruse³¹, șezător în casa cu nr. 344 din despărțământul VII, cvartalul 1, împreună cu soția Zoița (născută Brânleanu), fratele (denumit „Ciocol”! poate Iancu sau Alexandru?) sora Mărioara și două fete crescute de dînsul, Mărioara și Catinca, avînd un numeros personal auxiliar alcătuit din 13 slujitori (arnăuți, bulucbașa, vătafi, vizitii) și 21 robi țigani de ambe sexe (îndeplinind slujbe de brutari, căruțași, croitori, jimbleri, vizitii, fete în casă)³²; rivalul și predecesorul său, locuind în același cvartal 1 al despărțământului VII, în casa de la nr. 333, anume Constantin Varlaam, fost la rîndul său membru al Întîiului Divan și „Comité” al Principatului, avea pe lîngă sine pe soția Frusina și copiii lor Iancu, Costache, Maria și Catinca, fiind deserviți de 31 slujitori (arnăuți, chelar, doică vătafi, vizitiu) și 34 robi țigani (bucătari, jimbleri, vizitii)³³.

Din rîndul protipendadei catagrafia mai menționează pe Maria Cantacuzino, născută Pîrșcoveanu, văduva marelui paharnic Iordache Cantacuzino (1748—1810), cu fiul ei Grigore, locuind în casa de la nr. 723 din despărțământul VII, cvartalul 2, cu 19 lucrători de ambe sexe³⁴, apoi casele cu nr. 40—43 din despărțământul III, cvartalul 1 ale marelui vistier Bărbuceanu Văcărescu, în care ședeau doar slugile șimbriașe și robii țigani ai acestuia³⁵, boierul lipsind probabil din București. Se mai amintesc casa cu nr. 335 din despărțământul VII, cvartalul 1, a cucoanei Ilinca, văduva clucerului Iordache Crețulescu, născută Florescu, care ședea cu copiii Costachi și Alexandru și fratele ei serdarul Manolache Florescu, avînd un personal de 17 slujitori și slujnice, 3 lucrători și 18 robi țigani³⁶, apoi casa cu nr. 332 a cucoanei Anastasia Fălcoianca, născută Dona, văduva lui Ștefan Fălcoianu, în care se aflau și copiii ei Dumitru, Costachi și Nastasia, fiind deserviți de o slujnică și 9 robi țigani³⁷ și, în sfârșit, casa de la nr. 304 a serdarului Radu Fărcășanu, locuind-o cu soția sa Catinca (născută Bărcănescu), băieții Dumitrachi și Iancu și personalul de serviciu alcătuit din 8 slujitori și 16 robi țigani (printre care cite un bucătar, croitor și zidar)³⁸.

²⁹ Ibidem, f. 19v.—20.

³⁰ Ibidem, dosar 1133, f. 3v.—4.

³¹ Pentru corespondența lui Samurcaș cu căpeteniile militare ruse, generalii Bagration și Krasno-Miloșevici, precum și cu kneazul Vasili Trubețkoi, vezi Șcarlat Callimachi, *Documente privind relațiile româno-ruse*, București, 1961, p. 9—12.

³² T.G.A.D.A., fond 69, dosar 1135, partea I-a, f. 1v.—2.

³³ Ibidem, f. 3v.—6.

³⁴ Ibidem, partea a II-a, f. 2v.—4.

³⁵ Ibidem, dosar 1133, f. 17v.—18.

³⁶ Ibidem, dosar 1135, partea I-a, f. 5v.—7.

³⁷ Ibidem, f. 3v.—4.

³⁸ Ibidem, f. 13v.—15.

În despărțămîntul III, cvartalul 1, casa de la nr. 18 era stăpînită de paharnicul Dincă Grădișteanu, ce o locuia cu soția Catinca și fiul Alecu și 3 slujitori simbriași și numeroși robi țigani (în rîndul cărora cite un bucătar și vizitiu)³⁹; în mahalaua Sf. Vineri din despărțămîntul V, cvartalul 1, cucoana Anica Herasca, născută Filipescu, văduva marelui paharnic Radu Herăscu-Năsturel (1750—1804), stăpînea cinci case, dintre care cea de la nr. 101 servea drept locuință personală pentru dînsa, fiul ei Constantin (viitorul general și ultimul mare ban), fiica ei Catinca, despărțită de soțul ei Alexandru Ghica zis „Barbă roșie” (1785—1868) și fetița lor Anica Ghica (mai tîrziu căsătorită cu ultimul caimacam al Țării Românești, Ioan Manu) și personalul lor domestic, compus din 3 slujitori și 30 robi țigani⁴⁰; celelalte case învecinate erau închiriate unor meșteșugari români și locuitori evrei, care se ridicau împreună cu familiile lor, la revelatoarea cifră de 67 de persoane⁴¹.

Din protipendadă se mai numărau căminarul Drăghici Otetelișanu, vădov, locuind cu fiica sa Safta în casa cu nr. 44 din despărțămîntul III, cvartalul 1, împreună cu 3 slujitori simbriași și 8 robi țigani (printre care un bucătar și nelipsitul vizitiu)⁴²; în același despărțămînt își avea casa la nr. 26 și șetrarul Dumitru Slătineanu, locuind-o cu soția Elena, născută Paladă și copiii lor Costache, Nicolae, Iordache, Barbu și Zoîța, avînd pentru ei un dascăl și personalul domestic compus din mai mulți simbriași (printre care un „ciocol” și un croitor) și robi țigani (bucătar, vizitiu ș.a.)⁴³. Mai amintim, în cele din urmă, ca un tipic exponent al păturii privilegiate din acea epocă pe faimosul bogătaș armean Manuc Bei Mirzaian (1769—1817), pătruns în rîndurile boierimii⁴⁴ și locuind în casa cu nr. 1 605 din mahalaua Mîntuleasa (despărțămîntul V, cvartalul 2) împreună cu soția sa Maria, fiul Murat, fiicele Penbe, Maria, Tinca soacra și o rudă Asadur, și un personal de serviciu alcătuit din 10 slugi simbriașe armenes și 12 de origine română⁴⁵. Manuc Bei mai poseda o casă la nr. 1 459, în mahalaua Staicului (despărțămîntul VI, cvartalul 2), pe care o închiriasse unui Gheorghe vier cu familia sa⁴⁶.

În rîndul familiilor înstărite, dar cu dregătorii de treapta a II-a sau a III-a, catagrafia menționează pe stolniceasa Safta Bresloaica (născută Nenciulescu) (1753—1833), de fapt văduva lui Ioniță Băbeanu (+ 1808) zis și „Breslea”, logofăt al breslelor, locuind cu copiii ei Pană, Ioniță, Matache, Anica, Tița și Maria în casa cu nr. 11 din despărțămîntul III, cvartalul 1, cu slujitori simbriași; casele cu nr. 14—16 erau închiriate la diferiți țirgoveți⁴⁷. Întîlnim apoi pe Elena Brătășanca, născută Bîrsescu, văduva boierului Constantin Brătășanu (+ 1793), șezătoare cu fiul ei Gheorghe, 1 slujitor și 2 slujnice în casa nr. 78 din mahalaua Sf. Vineri (despărțămîntul V,

³⁹ Ibidem, dosar 1133, f. 10v.—11.

⁴⁰ Ibidem, dosar 1246, f. 33r.—34.

⁴¹ Ibidem, f. 33v.—36.

⁴² Ibidem, dosar 1133, f. 17v.—19.

⁴³ Ibidem, f. 12v.—13.

⁴⁴ Amănunte biografice la Ștefan Ionescu, *Manuc bei, zaraf și diplomat la începutul secolului al XIX-lea*, Cluj-Napoca, 1976, 205 p.

⁴⁵ T.G.A.D.A., fond 69, dosar 1246, f. 110v.—111.

⁴⁶ Ibidem, dosar 1137, f. 10v.—11.

⁴⁷ Ibidem, dosar 1133, f. 8v.—10.

cvartalul 1)⁴⁸; apoi pe cucoana Catinca Bărcănescu, născută Ghica, văduva logofătului Enache Bărcănescu, locuind în casa cu nr. 192 din despărțământul VII, cvartalul 1, împreună cu copiii ei Dumitrache, Scarlat, Ralea (!) și Elena, cu 8 slujitori și 8 robi țigani⁴⁹. În același cvartal, în casa de la nr. 10, ședea și paharnicul Alexandru Comănescu cu fratele Anastasie și mama lor Sultana, văduva paharnicului Ioan Comăneanu, deserviți de 11 slujitori și 18 robi țigani⁵⁰.

În despărțământul III, cvartalul 1 întâlnim, în casa de la nr. 9, pe paharnicul Iordachi Deșliu, șezător cu soția sa Anica (născută Neculescu), fiica Elena și arnăuți simbriași. Boierul și-a închiriat casa și unor dregători de rang inferior cum ar fi un Constantin logofăt și un Nicolae șatrar, văduv cu fiica Maria, deserviți însă de slugi simbriașe și robi țigani⁵¹. În același cvartal locuia cu chirie, în casa slugerului Marin (Butculescu) de la nr. 37, Bălașa Drugăneasca (născută Greceanu), văduva stănicului Scarlat Drugănescu, împreună cu fiul ei Grigore, o singură slujnică, și o roabă țigancă cu fiica ei⁵², precum și vornicul Iordache Giani, proprietar al casei cu nr. 2, unde ședea cu soția Eufrosina, fiicele Marioara și Alexandra, 2 slujitori simbriași din Craiova, 2 vizitii și un arendaș, cu familiile lor, 3 slujnice și un rob țigan; boierul ținea cu chirie un cârciumar și sluga acestuia⁵³. În mahalaua Sf. Vineri (despărțământul V, cvartalul 1), în casa cu nr. 68, locuia Caterina Lăcusteanca (născută Căzănescu), văduva slugerului Matei Lăcusteanu, cu fiul ei Ștefan, un slujitor și 8 robi țigani⁵⁴; iar în mahalaua Stelea din același despărțământ, în casa de la nr. 35, boierul Dinu Rătescu, fără dregătorie, cu soția Profira, fiicele Manda și Tarsița, cu 3 slujitori și 4 țiganci roabe⁵⁵. În sfârșit, mai ținem să amintim și pe vel vornicul al patrulea, de rang mare, dar reprezentat de un grec de neam mai recent anume Petrache Retoridi, șezător în casa cu nr. 129 din despărțământul VII, cvartalul 1, împreună cu soția sa Mariana Mosco, fiul lor Alecu și 16 slujitori (arendășii, bucătari, grădinari, logofeți, rindași)⁵⁶.

În final, din neamurile mărunte ne mărginim să precizăm că în catagrafie sînt inserați, de pildă, Dumitrache Bobescu cu soția Măriuța, chiriași ai cămărașului Iancu în casa cu nr. 465 din mahalaua Lucaci (despărțământul V, cvartalul 1), dispunînd de două slugi⁵⁷, apoi vistierul Alecu Carabulea, proprietar al casei cu nr. 1514 din mahalaua Mîntuleasa (despărțământul V, cvartalul 2), șezător cu soția Maria (născută Lămotescu) și fiica Elena cu 7 slujitori și 3 robi țigani⁵⁸ sau bancherul grec Spirea Gazotti, ulterior serdar, chiriaș cu familia alcătuită din soție (Smaranda) și copiii săi (Dumitru, Pascal, Tănase, Anastasia și Catinca), deserviți de 10 slujitori și 7 robi țigani, în casa cu nr. 47 din mahalaua Stelea (despărțământul V, cvartalul 1), aparținînd unui Bălan Ceauș⁵⁹.

⁴⁸ Ibidem, dosar 1246, f. 25v. — 26.

⁴⁹ Ibidem, dosar 1135, partea I-a, f. 14v. — 16.

⁵⁰ Ibidem, f. 2v. — 4.

⁵¹ Ibidem, dosar 1133, f. 6v. — 8.

⁵² Ibidem, f. 15v. — 17.

⁵³ Ibidem, f. 2v. — 3.

⁵⁴ Ibidem, dosar 1246, f. 22v. — 23.

⁵⁵ Ibidem, f. 14v. — 15.

⁵⁶ Ibidem, dosar 1135, partea I-a, f. 15v. — 17.

⁵⁷ Ibidem, dosar 1246, f. 99v. — 100.

⁵⁸ Ibidem, dosar 1348, f. 74v. — 75.

⁵⁹ Ibidem, dosar 1246, f. 16v. — 17.

În afara boierilor purtînd nume de familie, în catagrafie predomină, însă dregătorii — uneori mărunți ca treti-logofeții, zapcii sau vătăfi de Divan, polcovnicii, dar altădată și cu ranguri mai ridicate ca șetrari, medelniceri ori pitari — desemnați doar cu prenumele, ceea ce face identificarea lor foarte anevoioasă. Unii pot aparține unor familii cunoscute, dar operațiunile de a-i integra la locul cuvenit sînt, inerent, migăloase și reclamă timp. Ne-am propus doar ca mostre să indicăm cîteva exemple de asemenea boieri cvasi-anonimi, mult mai apropiați negustorimii și asimilați, cel puțin din punct de vedere economic, burgheziei bucureștene. De pildă, în despărțămîntul III, cvartalul 1, locuia, în casa proprie cu nr. 8, un postelnicel Gheorghe al lui Ion, cu soția Șmaranda și copiii Nicolae, Ion și Safta, fără nici un personal de serviciu⁶⁰, sau tot acolo un căpitan Sava, cu soția Anghelia, 2 fiice și un fiu, chiriași în casa cu nr. 524 a unui Mancea măcelar⁶¹. În mahalaua Popa Dîrvaș, din despărțămîntul III, cvartalul 2, locuiau cu chirie, în casa unei văduve Ileana, o Ioana văduvă polcovniceasa împreună cu sora ei Maria, tot văduvă, fără nici o slugă⁶². În aceeași mahală, în casa cu nr. 817 a unei pitărese Luxandra, locuia cu familia circiumarul acestei boieroace⁶³; în casa cucoanei Uța de la nr. 939, un vizitiu cu rudele sale⁶⁴, iar în locuința cu nr. 828 a unui Pascu geambaș, trăiau cu chirie Manolache logofețel cu soția Luxandra, un băiat crescut de ei, Gheorghe și o slugă cu simbrie⁶⁵.

Mahalalele din despărțămîntul V erau în mod asiduu locuite de acești boiernași modeste, trăind cu familiile lor în gospodării restrînse. Astfel, în despărțămîntul V, cvartalul 1, în mahalaua Stelea, întîlnim ca proprietar al casei cu nr. 61 pe un Enachi polcovnic, locuind cu soția sa Ralu, o slujnică și 6 chiriași evrei⁶⁶! în mahalaua Udricani trăia, în casa de la nr. 1090, Caterina văduva cu nepoatele ei Efrosina, Safta și Elina, avînd 3 robi țigani⁶⁷, iar în chiliile bisericii Udricani de la nr. 135 o Bălașa armășoica văduva, locuind cu copiii Ioniță, Catinca, Maria, Andrea, Sofia și ginerele Apostol, deserviți de o singură slugă⁶⁸. În mahalaua Vergu întîlnim, în casa cu nr. 476, pe un Nicolae armaș cu soția Zoîța, 3 slujnice și, în calitate de chiriași, pe un Stan sacagiu cu familia lui⁶⁹. În cvartalul 2, în casa cu nr. 1257 din mahalaua Negustori a unui Ion Niculopulos, trăia cu chirie un vameș grec Andronachi cu 3 slujitori⁷⁰; în mahalaua Olari locuia, în casa cu nr. 67, un Ștefan căpitan cu soția Nița, copiii Nicola, Gligore, Smaranda, socrii Tudor și Stanca, cumnații Șerban și Ilinca, fără nici un personal de serviciu⁷¹, iar în mahalaua Popa Rusu, în casa proprie un ceauș Sava, cu soția Marghila, fiica Tarsina și mama Zoîța cu o slujnică⁷².

⁶⁰ Ibidem, dosar 1133, f. 5v.—6.

⁶¹ Ibidem, f. 32v.—33.

⁶² Ibidem, f. 59r.—60.

⁶³ Ibidem, f. 67v.—68.

⁶⁴ Ibidem, f. 74v.—75.

⁶⁵ Ibidem, f. 76v.—77.

⁶⁶ Ibidem, dosar 1246, f. 19v.—20.

⁶⁷ Ibidem, f. 36v.—37.

⁶⁸ Ibidem, f. 41v.—42.

⁶⁹ Ibidem, f. 102v.—203.

⁷⁰ Ibidem, dosar 1348, f. 3v.—4.

⁷¹ Ibidem, f. 27v.—28.

⁷² Ibidem, f. 19v.—20.

În sfârșit, în mahalaua Popa Soare un Dobrin isprăvnicel, în casa cu nr. 912, cu soția Smaranda, fiul Stancu, însurat cu Constantina, sora Caterina și mama Dumitra, fără slugi⁷³, precum și un Alecu zapciu de Divan, în casa cu nr. 951, cu soția Elenca, trăind tot fără personal domestic⁷⁴. A mai continua este fastidios; exemplele selectate aruncă o lumină revelatoare asupra treptelor celor mai de jos ale boierimii, ducînd un trai modest, lipsiți, îndeobște de personal de serviciu și de robi țigani.

În concluzie credem că, în general, catagrafia orașului București reflectă o fizionomie bine conturată a boierimii cu compartimentele ei și standardul de viață oscilînd de la opulență pînă la un trai modic, cu mari discrepante între protipendadă și boiernășime. Publicarea integrală a tuturor numelor indivizilor aparținînd categoriei boierești din catagrafia bucureșteană a anilor 1810—1811, va înlesni, cu identificările și completările de rigoare⁷⁵, o radiografie socială foarte necesară, reflectînd epoca de amurg a acestei pături privilegiate, care prin continue primeniri și diluări se va apropia din ce în ce mai mult de burghezie, pînă cînd va dispăre, din punct de vedere instituțional, prin prevederile Convenției de la Paris din 1858.

ANEXA I

Catagrafia orașului București din 1810—1811

—Executanții—

- Despărțămînt I* — cvartal 1 lipsă
— cvartal 2
(Comisar de poliție: Ganetkov?) mai 1810
- Despărțămînt II* — cvartal 1 lipsă
cvartal 2
(Comisar de poliție: Maleavin?)
- Despărțămînt III* — cvartal 1 — nu se indică mahalale
— cvartal 2 — Mahalale: sf. Visarion, Popa Dirvaș, Precupeții Noi, Ceauș David
(Comisar de poliție: Comninov?)
- Despărțămînt IV* — cvartal 1 — Mahalale: sf. Silivestru, Precupeții Vechi, Pantelimon Iancului
— cvartal 2 — Mahalale: Oborul Vechi, Popa Nan, Delea Veche, Delea Nouă
(Comisar de poliție: Fediacovici)
- Despărțămînt V* — cvartal 1 — Mahalale: sf. Gheorghe Vechi, Stelea, sf. Vineri, Udricani, Oiteni, Ceauș Dinu, Ceauș Radu, Lucaci, Vergu.
— cvartal 2 — Mahalale: Răzvan, Negustori, Sfinților, Olari, Popa Rusu, Popa Soare, sf. Ștefan, Hagiului, Mîntuleasa.
(Comisar de poliție: Brejnev)
- Despărțămînt VI* — cvartal 1 — lipsă
cvartal 2 — Mahalale: Staicu, Foișor, Apostol, Dobroteasa
(Comisar de poliție: Gorenski)

⁷³ Ibidem, f. 37v.—38.⁷⁴ Ibidem, f. 42v.—43.⁷⁵ Se va face apel la catagrafiile boierești parțiale, întocmite ulterior, precum și, în mod firesc, la Ioan C. Filitti, *Catagrafie oficială de toți boierii Țării Românești la 1829*. București, 1929, p. 4—19.

Despărțământ VII — cvartal 1 — nu se indică mahalale
 cvartal 2 — nu se indică mahalale
 (Comisar de poliție al cv. 2, — Smeșcevschi) aug. 1811.

ANEXA II

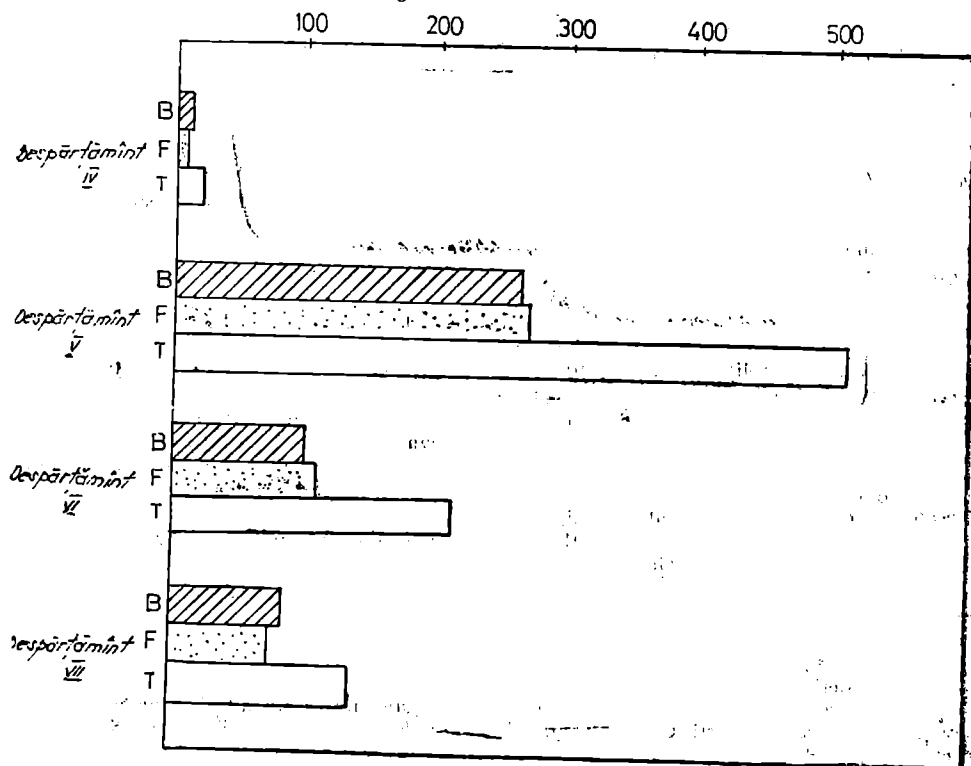
Tabel centralizator
 al membrilor clasei boierești din București după calculele recenzenților catagrafiei din
 1810—1811

Diviziuni administrative		Boieri		
		B.	F.	Total
Despărțământ IV	cvartal 1	—	—	—
	cvartal 2	6	5	11
	Total	6	5	11
Despărțământ V	cvartal 1	121	132	253
	cvartal 2	133	127	260
	Total	254	259	513
Despărțământ VI	cvartal 1	94	98	192
	cvartal 2	6	8	14
	Total	100	406	206
Despărțământ VII	cvartal 1	45	27	72
	cvartal 2	29	36	65
	Total	74	63	137
Total General		434	433	867

B = Bărbați

F = Femei

Repartizarea clasei boierești din București pe despărțăminte după calculele recenzenților
 catagrafiei din 1810—1811

Repartiția membrilor clasei boierești din orașul București pe mahalale, cvartale și despărțăminte calculată la ordinător

		Mahalale	Bărbați	Femei	Total
Despărțămintul I	Cv. 1	lipsă	—	—	—
	Cv. 2	lipsă	—	—	—
Despărțămintul II	Cv. 1	lipsă	—	—	—
	Cv. 2	lipsă	—	—	—
	Cv. 1	nemenționate	42	36	78
		Total	42	36	78
Despărțămintul III (Recenzat incomplet)	Cv. 2	Sf. Visarion	5	2	7
		Popa Dirvaș	62	51	113
		Precupeții Noi	—	—	—
		Ceaș David	—	—	—
		Total	67	53	120
		TOTAL GENERAL	109	89	198
Despărțămintul IV	Cv. 1	Silivestru	6	4	10
		Precupeții Vechi	—	—	—
		Pantelimon	—	—	—
		Iancului	—	—	—
		Total	6	4	10
Cv. 2	Oborul Vechi	1	3	4	
	Popa Nan	5	2	7	
	Delea Veche	—	—	—	
	Delea Nouă	—	—	—	
	Total	6	5	11	
		TOTAL GENERAL	12	9	21
Despărțămintul V.	Cv. 1	Sf. Gheroghe Vechi	9	5	14
		Stelea	21	19	40
		Sf. Vineri	26	27	53
		Udriceni	9	18	27
		Olteni	22	24	46
		Ceaș Dinu	1	—	1
		Ceaș Radu	—	—	—
		Lucaci	24	21	45
Vergului	21	22	43		
	Total	133	136	269	

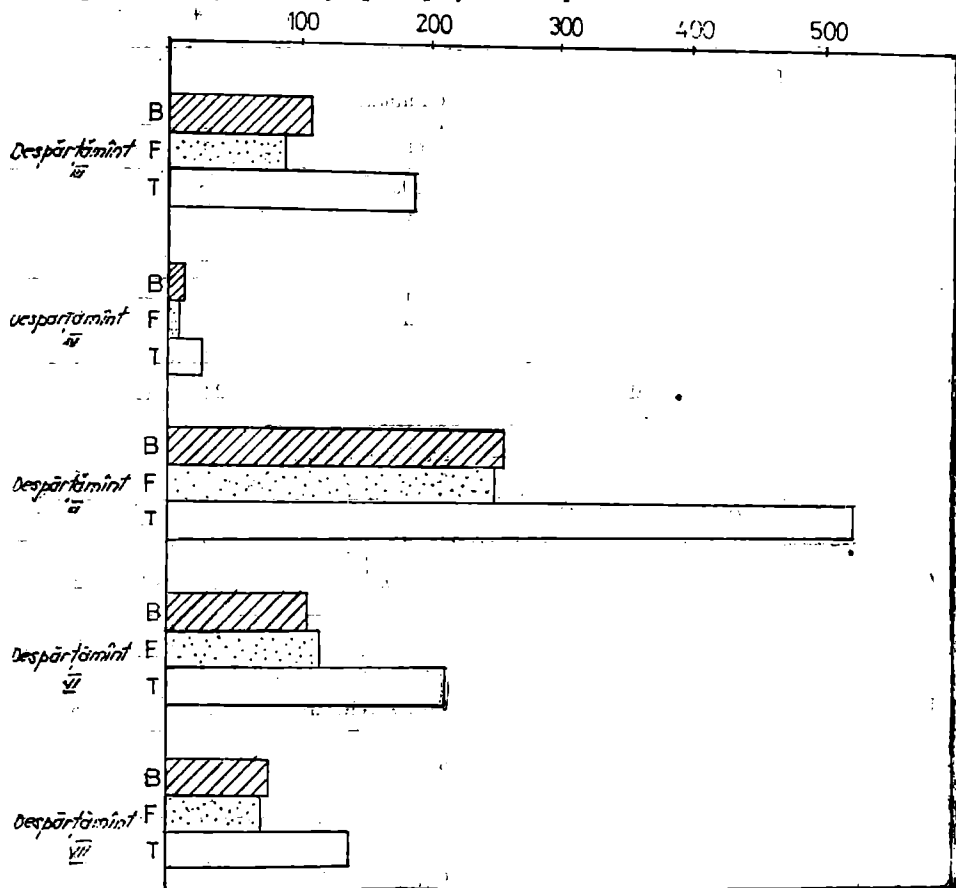
	Mahalale	Bărbați	Femei	Total
Cv.2	Răzvan	3	—	3
	Negustori	9	4	13
	Sfinților	5	2	7
	Olari	23	19	42
	Popa Rusu	15	20	35
	Popa Soare	10	11	21
	Sf. Stefan	10	10	20
	Hagiului	7	4	11
	Mintuleasa	52	56	108
	Total	134	126	260
	TOTAL GENERAL	267	262	529
Cv.1	nemenționate	94	98	192
	Total	94	98	192
Despărțământul VI	Staicului	1	2	3
	Foișor	3	—	3
	Apostol	1	—	1
	Dobroteasa	8	7	15
	Total	13	9	22
	TOTAL GENERAL	107	117	214
Despărțământul VII	Cv.1 nemenționate	48	32	80
	Total	48	32	80
Cv.2	nemenționate	27	33	60
	Total	27	33	60
	TOTAL GENERAL	75	65	140

TABEL RECAPITULATIV

Despărțământul	Bărbați	Femei	Total
3	109	89	198
4	12	9	21
5	267	262	529
6	107	117	214
7	75	65	140
TOTAL GENERAL	570	542	1102

Repartizarea claselor boleresti pe despărțăminte după calculele efectuate la ordinator

ANEXA IV

Repartiția boierilor dregători din orașul București pe mahalale, cvartale și despărțăminte

	Mahalaua	Rangul	Dregătoria	În viață	Boieri decedați	Total
	1	2	3	4	5	6
Despărțământul I	Cv.1 lipsă Cv.2 lipsă					
Despărțământul II	Cv.1 lipsă Cv.2 lipsă					
			Fără specificare	5	7	12
		I	Mari vornici Mare vornic al III-lea Mare vornic al obștirilor Mari vistieri	— — 1 — 1	— 1 — — —	— — 4 — —

	1	2	3	4	5	6
Despărțământul III		II	Cluceri	—	3	
			Căminari	1	—	8
	Cv.1		Paharnici	2	—	
			Stolnici	1	1	
		III	Serdari	3	—	
			Slugeri	2	—	8
			Pitari	1	—	
			Setrari	2	—	
		V	Treti logofăți	2	—	
			Treti postelnici	2	—	5
			Polcovnici	1	—	
	Total			24	13	37
	Sfintul Visarion	—	Fără specificare	2	—	2
	Cv.1	II	Stolnici	—	1	1
		V	Treti-postelnici	1	—	
			Polcovnici	1	—	2
	Total			4	1	5
Despărțământul III		—	Fără specificare	3	5	8
		II	Cluceri	1	—	
			Paharnici	1	—	4
			Stolnici	1	1	
	Cv.2 Popa Dîrvaș	III	Serdari	1	1	
			Slugeri	1	—	6
			Pitari	—	1	
			Cămărași	1	—	
			Mari vameși	—	1	
		IV	Vtori-logofeți	1	—	1
		V	Treti-logofeți	7	1	
			Treti-postelnici	7	—	
			Polcovnici	2	1	19
			Vătafi	1	—	
	Total			27	11	38
Despărțământul III	Cv.1 Silivestru	III	Slugeri	1	—	1
IV	Total			1	—	1
	Oborul Vechi	V	Treti postelnici	1	—	1
	Total			1	—	1
	Cv.2 Popa Nan	V	Polcovnici	1	—	1
	TOTAL			1	—	1

Despărțământul V	Sf. Gheorghe Nou	—	Fără specificare	7	—	7	
		V	Tretilogofeți	1	—	1	
	Total			8	—	8	
Cv.1	Stelea	—	Fără specificare	3	—	3	
		III	Medelniceri	1	—	1	
		IV	Vtori-vistieri	1	—	1	
		V	Polcovnici Ceauși	2 1	— —	3	
	Total			8	—	8	
Ceauș Dinu	V	Treti-logofeți	1	—	1		
	Total			1	—	1	
Despărțământul V	Sf. Vineri	—	Fără specificare	3	3	6	
		II	Stolnici	1	—	1	
	Sfânta Vineri	III	Serdari	—	1	1	
		V	Treti-logofeți	2	—	—	
			Treti-vistieri	2	—	7	
			Polcovnici Ceauși	2 1	— —	—	
	Total			11	4	15	
	Cv.1	Udricani	—	Fără specificare	1	1	2
			II	Cinceri Stolnici	— 1	1 —	2
			III	Serdari Slugeri	— 1	1 —	2
		V	Treti-logofeți Treti-vistieri Treti-armași Polcovnici	1 1 — —	— — 1 —	3	
Total				5	4	9	
Olteni		—	—	Fără specificare	1	2	3
	III		Slugeri	2	—	2	
	V	Treti-logofeți	5	—	—		
		Treti-vistieri	1	—	—		
		Treti-postelnici	1	—	—		
		Treti-portari	—	1	11		
Polcovnici		1	1	—			
Vameși	1	—	—				
Total			12	4	16		

	1	2	3	4	5	6
Despărțământul V	Lucaci	—	Fără specificare	2	1	3
	Cv.1					
		III	Serdari	1	1	
			Slugeri	1	—	
			Setrari	1	—	6
			Armași	1	—	
			Cămarăși	1	—	
		V	Polcovnici	3	—	3
	Total			10	2	12
	Vergului	—	Fără specificare	1	1	2
		III	Medelniceri	1	—	
			Pitari	1	—	2
		V	Treti-vistieri	1	—	
			Treti-postelnici	2	—	4
			Treti-armași	1	—	
	Total			7	1	8
	Cv.2 Negastori	—	Fără specificare	—	1	1
		II	Cluceri	1	—	1
		III	Slugeri	1	—	1
		V	Treti-postelnici	1	—	
			Vameși	1	—	3
			Căpitani	1	—	
	Total			5	1	6
	Rărvan	II	Cluceri	1	—	1
	Total			1	—	1
Despărțământul V	Sfinților	—	Fără specificare	1	—	1
		V	Treti-armași	1	—	1
	Total			2	—	2
	Olari	—	Fără specificare	2	1	3
		III	Serdari	—	1	1
		V	Treti-logofeși	2	—	
			Treti-postelnici	1	—	5
			Căpitani	2	—	
	Total			7	2	9
	Popa Rusu	—	Fără dregătorii	—	1	1
Cv.2		II	Stolnici	—	1	1
		V	Polcovnici	—	1	

1	2	3	4	5	6
		Ceauși	2	—	4
		Căpitani	1	—	
	Total		3	3	6
	Popa Soare	III Slugeri	1	—	1
		IV Ispravnici	1	—	1
		V Treți-logofeți	1	—	3
		Zapcii de Divan	2	—	
	Total		5	—	5
	Sf. Stefan	— Fără specificare	1	—	1
		V Treți-logofeți	3	—	
		Treți-postelnici	1	—	4
	Total		5	—	5
	Hagiului	V Treți-logofeți	2	—	3
		Căpitani	1	—	3
	Total		3	—	3
Despărțământul V	Cv.2 Mîntuleasa	— Fără specificare	6	1	7
		II Cluceri	1	—	
		Paharnici	1	1	4
		Stolnici	1	—	
		III Slugeri	2	—	2
		IV Bași-ceauși	1	—	
		Vtori-vistieri	1	—	2
		V Treți-logofeți	5	—	
		Treți-vistieri	1	—	9
		Polcovnici			
		Vătafi de Divan	1	—	
		Sameși	1	—	
	TOTAL		22	2	24
Despărțământul	Staicului	— Fără dregătorie	—	1	1
VI	Cv.2	II Stolnici	—	1	1
		V Treți-logofeți	3	—	3
	TOTAL		3	2	5
		IV Vtori-vistieri	1	—	1
	Foișor	V Treți-logofeți	1	—	
		Polcovnici	1	—	2
	TOTAL		3	—	3

		1	2	3	4	5							
Despărțământul III	Cv. 1	nemenționat	8	3	5	2	3	1	1	1	6	4	
		TOTAL	8	3	5	2	3	1	1	1	6	4	
	Cv. 2	Sf. Visarion	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
		Popa Dirvaș	7	4	15	4	1	1	—	—	—	4	1
		Precupeții Noi Ceaș David	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAL	9	4	16	5	1	1	—	—	—	4	1		
TOTAL GENERAL		17	7	21	7	4	2	1	1	10	5		
Despărțământul IV	Cv. 1	Silvestru	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
		Precupeții Vechi Pantelimon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Iancului	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	TOTAL	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Cv. 2	Oborul vechi	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
Popa Nan	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
Delea Veche	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Delea Nouă	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
TOTAL	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—		
TOTAL GENEAL		5	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	
Despărțământul V	Cv. 1	Sf. Gheorghe Vechi	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	
		Stelea	2	—	5	—	1	—	—	—	—	1	
		Sf. Vineri	1	1	6	2	—	—	1	—	1	3	
		Udricani	1	—	3	3	2	—	—	—	—	—	1
		Olteni	4	—	4	3	2	1	—	—	—	2	1
		Ceași Dinu	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Ceaș Radu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Lucaci	2	—	5	1	1	—	1	—	—	2	—
		Vergu	—	—	4	—	2	—	—	—	—	—	1
	TOTAL	13	1	29	9	8	1	3	1	—	9	2	
	Cv. 2	Răzvan	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
		Negustori	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	2
		Sfinților	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Olari		1	—	4	1	1	1	—	—	—	—	1	
Popa Rusu		—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	
Popa Soare		—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sf. Ștefan		—	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	
Hagiului	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—		
Mintuleasa	2	—	16	3	1	—	—	1	—	—	—		
TOTAL	4	—	35	6	7	2	1	—	—	5	—		
TOTAL GENERAL		17	1	64	15	15	3	4	1	14	2		

			1	2	3	4	5
Despărțământul							
VI	Cv. 1	Nemenționate	—	—	—	—	—
	Cv. 2	Staicului	1	2	—	—	—
		Foișor	3	—	—	—	—
		Apostol	1	—	—	—	—
		Dobroteasa	1	—	1	—	—
		TOTAL	6	2	1	—	—
		TOTAL GENERAL	6	2	1	—	—

Despărțământul										
VII	Cv. 1	Nemenționate	1	1	13	5	—	—	3	—
		TOTAL	1	1	13	5	—	—	3	—
	Cv. 2	Nemenționate	—	1	7	7	—	—	—	1
		TOTAL	—	1	7	7	—	—	—	1
		TOTAL GENERAL	1	2	20	12	—	—	—	4

TABEL RECAPITULATIV

Despărțământul	Capi de familie											
	B.		F.		B.		F.		B.		F.	
	1	2	3	4	5							
3	17	7	21	7	4	2	1	1	10	5		
4	5	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—
5	17	1	64	15	15	3	4	1	14	2		
6	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	1	2	20	12	—	—	—	—	4	—		
TOTAL GENERAL	46	12	108	32	20	5	2	28	7			

1 = Proprietari de case închiriate

2 = Proprietari de case și locatari

3 = Proprietari de case și locatari cu chiriași

4 = Proprietari de case, colocatari cu chiriași, dispunând de alte case închiriate

5 = Chiriași

TABEL CENTRALIZATOR

Rang	Nr. gosp.	Nr. cu-pluri	B	F	T	Copii			Alți membri ai gospodăriei	Total indivizi	Dimens. medie a familiei	Dimensiunea medie a gospod.	Nr. mediu copii pe familie
						B	F	T					
Fără specificare	58	17	28	49	77	51	34	85	450	612	2,8	10,6	1,5
I	8	5	6	7	13	9	8	17	251	281	3,8	35,1	2,1
II	19	8	14	13	27	15	14	29	161	217	2,9	11,4	1,5
III	30	25	30	27	57	33	41	74	206	337	4,4	11,2	2,5
IV	4	4	4	4	8	4	2	6	9	23	3,5	5,8	1,5
V	59	43	55	47	102	58	53	111	194	407	3,6	6,9	1,9
TOTAL	178	102	137	147	284	170	152	322	1271	1877	3,0	10,5	1,8

B = Bărbat, băiat

F = Femeie, fată

T = total

R É S U M É

La catagraphie de la ville de Bucarest réalisé par l'administration militaire d'occupation entre 1810 et 1811 donne une très exacte image de la catégorie privilégiée des boyards dans la capitale de la Valachie. On met en relief les rangs de cette catégorie sociale, dès les grands boyards jusqu'aux petits propriétaires qui ressemblaient beaucoup aux bourgeois et dont la plupart avaient un état matériel précaire.

C'est la dernière étape dans l'existence de l'aristocratie qui a disparu en 1858, par les décisions de l'Accord de Paris. Cet étude est basé sur les documents des Archive de Moscou et est accompagné par des plusieurs annexes avec des dates détaillés concernant la situation de tous les boyards de Bucarest au début du XIXème siècle.

P R É C I S

The catagraphy of the town of Bucharest drawn by the Russian military officials between 1810 and 1811 gives a very accurate image of the position which the privileged class of the boyars held in the capital of Wallachia. The ranks of this social category are classified, from the great boyars to the smaller ones who were very much alike the bourgeois and were — many of them — rather poor. This mirrors the final stage in the existence of the aristocracy who disappeared in 1858 as a consequence of the Paris Convention.

This paper is based on the documents existent in the archives of Moscow and includes many annexes containing detailed data concerning the position of all the boyars in Bucharest at the beginning of the 19th century.